

Høringsnotat – forvaltningsplan for skarv

Udkast til forvaltningsplan for skarv har været i offentlig høring i perioden 2. juni – 2. august 2021.

Der er modtaget høringssvar fra:

- Dansk Laksefond
- Danmarks Naturfredningsforening
- Danmarks Sportsfiskerforbund
- Dansk Fritidsfiskerforbund, Danmarks Fiskeriforening og Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri.
- Dansk Amatørfiskeriforening
- Skrive Fritidsfiskerforening
- Danmarks Jægerforbund
- NSF Fritidsfiskerforening
- Københavns Lufthavn A/S (CPH)
- Fishing Zealand
- Skanderborg Sportsfiskerforening
- Ringkøbing-Skjern Kommune
- Vejle Kommune
- Dansk Land- og Strandjagt
- Varde Å Sammenslutningen
- Holstebro Kommune
- Danmarks Sportsfiskerforbund for Horsens og Randers Fjord vandoplande
- Grindsted Sportsfiskerforening
- Limfjordens Fritidsfiskere
- Projekt Stalling
- VisitDenmark
- Fjordvenner
- Langå Sportsfiskerforening
- Aalborg Sportsfiskerklub, Salar-Nibe Sportsfisker og Aulum-Haderup Sportsfiskerforening
- Jørgen Sønderkær, Læsø
- Læsø Fritidsfiskerforening
- Dansk Fritidsfiskerforbund
- Herning Kommune
- Bo Halle, Gudenåen
- Havørred Fyn
- Viltholdtklubben af 1960
- Sammenslutningen ved Storå

I det følgende gennemgås de indkomne hørings svar. Bemærkningerne er angivet med forkortelse for høringspart og Miljøstyrelsens (MST) bemærkninger er anført i kursiv. Hørings svarene er kun gennemgået i hovedtræk. For detaljerede oplysninger om de enkelte hørings svar henvises til høringsportalen (www.hoeringsportalen.dk).

Dansk Laksefond mener, at planen er uegnet som ramme for fremtidens skarvforvaltning og, at der er tre svagheder:

1. Lav plan-kvalitet uden sammenhæng mellem mål, status og virkemidler.

Der efterlyses en sammenhæng mellem status fra den foregående plan, udvikling og målopfyldelse i forhold til virkemidler og ressourcer. Der efterlyses en status i forhold til planens mål og delmål. Dansk Laksefond mener, at der skal ske en fundamental revurdering af indsats og ressourcer, da den hidtidige indsats og virkemidler har medført en forværring af situationen.

2. Naturforståelse med negligering af hensyn til fisk og fiskebestande

Dansk Laksefond mener generelt at der er problemer med tonen i forvaltningsplanen og efterlyser at planen ikke kun omtaler fiskearter som laks, ørred, stalling og snæbel. Dansk Laksefond peger på, at bl.a. strømskallen er forsvundet mange steder. Dansk Laksefond mener det er faktisk forkert og ude af trit med forskningen, at skrive "i de senere år", når der er tale om at skarven siden 2009 er begyndt at søge føde i vandløb.

Dansk Laksefond gør opmærksom på at det er dokumenteret, at skarverne ikke blot æder 50% af smoltene, men også kraftigt reducerer antallet af vilde lakse-unger, der overlever til smolt alderen.

Dansk Laksefond gør opmærksom på at Danmark er internationalt forpligtet til at beskytte truede arter som laks, snæbel, lampretter og stavsild gennem konventioner som OSPAR, Natura 2000 og Bern konventionen. Specifikt for laks er Danmark som EU-medlem forpligtet til aktivt at arbejde for styrkelse af laksebestande gennem NASCO og at følge NASCO/ICES anbefalinger. Dansk Laksefond mener ikke det sker med den nuværende forvaltning og udkastet til forvaltningsplan for skarv.

Øvrige kritiske forhold omkring prioriteringer, ressourcer og virkemidler

3. Dansk Laksefond mener ikke man kan basere beskyttelsen af sårbare fiskebestande på frivillig lokal indsats da det vil være for tilfældigt. Dansk Laksefond mener det må være en national opgave at efterleve internationale aftaler

Dansk Laksefond efterlyser at,

4. Der skal ske en konkret udpegning af områder med sårbare fiskebestande samt en anvisning af handlemuligheder. Dansk Laksefond mener ikke tabel 4.2. er dækkende.
5. Regulering af skarv ved flaskehalse for vandrefisk skal ikke afvente en drøftelse i skarvarbejdsgruppen.
6. Der skal ske yderligere regulering. Det er ikke tilstrækkeligt at mulighederne er de samme som i planen fra 2016-20.
7. Begrundelse for at tillade en ny skarv koloni at opstå på Langli i Ho bugt, nær udløb af vandløb med snæbel, m.fl.
8. Forvaltningsplanen skal afdække, hvor der er brug for forskning og udvikling.
9. Det skal specificeres hvad der forstås ved at skarv ikke må udgøre 'acceptable gener for fiskebestande' (side 9).

Der gøres desuden opmærksom på, at vurderingen af de mulige rekreative oplevelser skarven kan give for nogle grupper ikke inddrager omfanget af det tab af rekreative naturoplevelser den giver for lystfiskere.

Dansk Laksefond sammenfatter deres ønsker til en revision af udkastet til forvaltningsplan som følger:

10. Gennemfør en systematisk analyse af status for hovedmål og delmål
11. Definer hvad der forstås ved uacceptable gener
12. Fastslå princippet om, at skarven skal have en gunstig status
13. Beskriv et bestandsmål, eks. 20.000 individer skarv, dvs. med stor margin en gunstig status
14. Beskriv de indsatser som skal til for at opnå denne bestandsstørrelse
15. Fastslå vigtigheden af at beskytte fiskebestande
16. Dokumentér at Miljøministeriet afsætter de nødvendige midler til dette
17. Beskriv hvilken forskning/viden der er behov for i forhold til effektiv håndtering af området.

MST bemærkninger:

Med henvisning til punkt 2 og 15; beskyttelsen af en række naturlige bestande af fisk prioriteres særligt højt. Arterne er udvalgt på baggrund af faglig rådgivning fra DTU og drøftelser med interessenterne i skarvarbejdsgruppen. Argumentet for at fremhæve de fem arter - stalling, snæbel, ål, laks og ørred - er, at beskyttelsen af de fem arter også tilgodeser andre arter. Det skal ikke forstås som at man ikke vil gøre noget for andre arter, men ved at gøre noget for de fem nævnte arter, får andre arter samtidig bedre vilkår.

Med henvisning til punkt 4; Det skal drøftes i skarvarbejdsgruppen, om og hvor der kan udpeges yderligere områder med sårbare fiskebestande. Der skal foreligge dokumentation for hvorvidt skarven har en negativ indvirkning på fiskebestande i områder, som ligger uden for de allerede udpegede områder. Såfremt sådanne identificeres og det kan dokumenteres, at skarv udgør en væsentlig trussel drøftes eventuelle fremadrettede reguleringsmuligheder i skarvarbejdsgruppen

Med henvisning til punkt 5; det skal undersøges og drøftes i skarvarbejdsgruppen, om og hvor der kan udpeges flaskehalse. Formålet er at undersøge om der er flaskehalse, der ikke allerede er udpeget i anden sammenhæng fx som fredningsbælter, og hvor der derfor ikke allerede er muligheder for regulering. Såfremt sådanne identificeres og det kan dokumenteres, at skarv udgør en væsentlig trussel drøftes eventuelle fremadrettede reguleringsmuligheder i skarvarbejdsgruppen.

Med henvisning til punkt 6; Dansk Laksefond efterlyser en større indsats for regulering af bestanden af skarv. Til dette ønske har MST følgende generelle bemærkning: Udkastet følger forvaltningen fra planen 2016-2020, da der er i den nuværende plan en bred mulighed for at regulere skarv i forskellige situationer.

I de tilfælde, hvor der er tale om omfattende skader på fiskeri eller hvor der er behov for beskyttelse af anden fauna og hvor der ikke findes anden tilfredsstillende løsning i form af bortskræmning eller tekniske afværgemidler, kan regulering anvendes som værktøj til at reducere skarvernes fouragering.

Mulighederne for regulering tager udgangspunkt i, at udfordringerne med skarv skal løses lokalt, der hvor skarverne skaber udfordringer. Skarvernes fouragering søges reduceret i områder med særligt sårbare fiskearter og i områder, der er særligt vigtige for opvækst af

fiskebestande. Der er derfor mulighed for at opnå tilladelse til regulering i sådanne områder, hovedsagligt af hensyn til fiskebestandene, men indirekte giver dette også mulighed for at opretholde et bæredygtigt fiskeri. Herudover gives der mulighed for regulering i forbindelse med bundgarn og ruser. Denne mulighed er ikke i samme grad områdebaseret, da muligheden skal bidrage til at reducere skader på fangst og redskaber.

MST vurderer, at der er flere faktorer som spiller ind, i hvorfor de danske bestande af fisk har det skidt, såsom højere temperatur, iltsvind, miljøforhold mm. MST anerkender at skarven kan udgøre en trussel for lokale fiskebestande og i forvejen sårbare fiskebestande. Forvaltningsplanen gør det muligt at regulere skarv lokalt, hvor skarven kan have en negativ konsekvens for bestande af fisk.

Med henvisning til punkt 7; Det er ikke nyt, at der tillades en koloni på Langli. I den nuværende forvaltningsplan er det også beskrevet at der er mulighed for, at en mindre koloni kan opstå, og at kolonien reguleres hvis den overstiger 50 reder. Naturstyrelsen gør desuden opmærksom på, at der er mange havørne i området, blandt andet ved Filsø, som også er med til at påvirke bestanden af skarv i området.

Med henvisning til punkt 12, 13 og 14; der findes ikke en definition af, hvad det præcist indbefatter at have en levedygtig bestand af skarv. Da skarven hører naturligt hjemme i Europa, og Danmark udgør et af de mest velegnede yngleområder for arten i Europa, vil en levedygtig bestand af skarv indbefatte, at arten har mulighed for at opretholde kolonier i de landsdele, hvor der naturligt findes egnede ynglepladser. Danmark er endvidere forpligtet af fuglebeskyttelsesdirektivet til at opretholde en bestand svarende til, at arten skal være i gunstig bevaringsstatus. Ordlyden i planen vil blive ændret så det fremgår, at skarv skal være i gunstig bevaringsstatus. Det er dog muligt at opnå tilladelse til regulering af skarv ud fra de konkrete skader som arten forårsager lokalt eller inden for et område. Da tilladelserne tager udgangspunkt i de konkrete tilfælde er der ikke udviklet mål for, hvor mange skarver, der som minimum bør være hhv. maksimalt må være i landet og i de enkelte egne af landet.

Med henvisning til punkt 8, 16 og 17; det fremgår af forvaltningsplanen, at forskning og omsætning af forskningsresultater i praksis skal fastholdes. Ministeriet arbejder løbende med at afdække, hvordan dette kan ske. MST vil i 2022 foretage en kortlægning af hvor der er mest behov for undersøgelser og forskning. Dette initiativ vil blive skrevet ind i planen.

Herudover giver høringssvaret ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.

Danmarks Naturfredningsforening vil gerne kvittere for at det overordnede mål er at reducere prædationen på sårbare fiskebestande samt, at det ikke er et mål i sig selv at reducere skarvbestanden, men at anvise værktøjer der kan reducere prædationen.

Danmarks Naturfredningsforening har en række konkrete bemærkninger til de enkelte delmål og afsnit i forvaltningsplanen:

Delmål 1: Udkastet angiver et mål om en "levedygtig" bestand af skarv. Danmarks Naturfredningsforening er usikre på om dette er tilstrækkeligt i forhold til forpligtelserne i fuglebeskyttelsesdirektivet. Det anbefales at man erstatter "levedygtig" med fortsat "opretholdelse af en gunstig bevaringsstatus".

Delmål 6: Udkastet angiver om delmål 6 at ”Understøtte en koordineret indsats gennem formidling og information”. Da koordination af indsatserne, særlig i ferskvand, som omtalt oven for er fuldstændig afgørende for at opnå en ønsket effekt, anbefaler Danmarks Naturfredningsforening at Delmål 6 skærpes til ”Tage initiativ til at understøtte samt sikre koordinering af indsatser”.

Delmål 8: Hvis man i Danmark finder det forsvarligt at have fiskeri på den truede ål i både ferskvand og saltvand kan der være behov for at redegøre dybere for et behov for at reducere skarvens prædation på ål.

4.2.2. Håndtering af konflikter. Danmarks Naturfredningsforening tager til efterretning at der er forskning som dokumenterer, at skarvprædation kan have betydning for nedgang i sunde og naturlige bestande af fisk og, at der i de seneste år er stigende fødesøgning i mindre vandløb. Danmarks Naturfredningsforening ønsker, at der sker udvikling af faststående fiskeredskaber, der er skarvsikre, og peger på, at der er behov for udvikling, afprøvning og anvendelse af skræmmeforanstaltninger.

Danmarks Naturfredningsforening har ikke principielle indvendinger imod regulering af skarv, når der ikke er andre muligheder under forudsætning af, at der er en fagligt begrundet vurdering af, at man ad den vej kan opnå den ønskede effekt. Danmarks Naturfredningsforening efterlyser en faglig kvantificering af effekten af regulering af æg og reder, herunder i forhold til den prædation som foranlediges af tiltrækkende skarver senere på året.

Danmarks Naturfredningsforening gør opmærksom på, at i forbindelse med regulering ved vandløb, herunder af tiltrækkende fugle, er det afgørende, at reguleringen koordineres og sættes i relation til nærliggende fjorde m.m. Det giver ikke mening, hvis en omfattende regulering af tiltrækkende skarver i et vandløb blot leder skarverne ud i fjorde eller andre vandløb, med tilsvarende sårbarhed.

Afsnit 4.2.3 Om koordinering af reguleringen Danmarks Naturfredningsforening roser, at der i forvaltningsplanen gives anvisninger om koordinering af regulering af en konfliktart med henblik på at sikre den ønskede effekt. Danmarks Naturfredningsforening ser dette som et led i et paradigmeskifte, hvor effekten ikke gøres op som antal nedlagte individer, men i relation til de værdier som ønskes beskyttet. Danmarks Naturfredningsforening anbefaler, at det tydeliggøres, at der vil blive stillet krav om koordinering, hvor det ud fra en faglig betragtning er hensigtsmæssigt eller en forudsætning for at opnå den ønskede effekt.

Afsnit 4.3 Effektvurdering og erfaringer med forvaltningsindsatser til imødekommelse af konflikter Danmarks Naturfredningsforening mener, at vurderingen af effekterne af den hidtidige regulering viser, at der mangler datagrundlag for at kunne vurdere effekterne på fiskebestandene, samt effekter af reguleringen. Danmarks Naturfredningsforening understreger behovet for fremover at kunne kvantificere effekterne af regulering i forhold til det egentlige formål; beskyttelse af fiskefaunaen i et givent område.

Danmarks Naturfredningsforening anbefaler, at der fra politisk side afsættes resurser, der afspejler de brede politiske tilkendegivelser om behovet for en styrket skarvforvaltning, herunder med henblik på at sikre et forbedret datagrundlag.

MST bemærkninger:

Med henvisning til delmål 1; MST vil imødekomme formuleringen 'opretholde en gunstig bevaringsstatus'.

Med henvisning til delmål 6; der står et afsnit i udkastet omkring en koordinerende indsats samt rådgivning og information:

”Naturstyrelsen kan facilitere et opstartsmøde med rådgivning og information om, hvilke tiltag, der kan bruges i en koordineret indsats, og om mulighederne for at lade frivillige bortskræmme skarv med midler, som ikke kræver jagttegn. Naturstyrelsen vil desuden informere om, hvorvidt der er behov for at tage særlige forholdsregler i bestemte områder eller på bestemte tidspunkter for at opnå den bedste effekt samtidig med, at man tager hensyn til eventuelle beskyttelsesbehov for andre arter. Hvis der gives tilladelse til regulering, kan Naturstyrelsen desuden rådgive om, hvordan den bedst tilrettelægges for at opnå den ønskede effekt under hensyntagen til de arter, som ikke må forstyrres.” Med henblik på at opnå bedst mulig opbakning til den koordinerede indsats finder Miljøstyrelsen det mest hensigtsmæssigt, at initiativet som udgangspunkt kommer fra de involverede parter. Dog kan Naturstyrelsen i konkrete tilfælde stille vilkår om en koordineret indsats i reguleringstilladelse.

Med henvisning til delmål 8; Danmark regulerer erhvervs-mæssigt og rekreativt ålefiskeri i henhold til EU's åleforordning fra 2007, den danske åleforvaltningsplan, som blev godkendt af Kommissionen i 2009 samt det nationale regelsæt om ålefiskeri, som trådte i kraft den 1. juli 2009.

Planen sikrer en beskyttelse af ål i Danmark samtidig med, at den giver mulighed for et begrænset fiskeri efter ål. I henhold til åleforordningen skal fiskeriet efter ål i saltvand over en periode reduceres med mindst 50 %. Endvidere skal det sikres, at 40 % af biomassen af blankål på lang sigt kan undslippe tilbage til havet (Sargassohavet).

Det er de samlede tiltag på EU-niveau, der har betydning for genopretning af ålebestanden, da der er tale om én europæisk ålebestand. Endvidere er der mange andre faktorer end fiskeri, som også har stor betydning for genopretning af ålebestanden, f.eks. spærringer, turbiner, prædation, hvilket Kommissionen også har fokus på.

Med henvisning til 4.2.2; MST vil i samarbejde med Fiskeristyrelsen undersøge mulighederne for at tilvejebringe viden om udvikling af skarvsikre fiskeredskaber.

I forbindelse med den koordinerede indsats vil MST tilføje, at fjordene efter behov bør indtænkes i forbindelse med i informationen og planlægningen af den koordinerede indsats.

Med henvisning til 4.2.3; der er i skarv arbejdsgruppen blevet efterlyst mere rådgivning og information omkring reguleringsmuligheder af skarv fra Naturstyrelsen. Der kan lægges op til en koordineret indsats, hvis det i praksis giver mening i det lokale område.

Der vil ikke som udgangspunkt blive stillet krav i tilladelse om, at reguleringen skal udføres ved en koordineret indsats. Vilkårene i de enkelte tilladelse vil altid bero på en konkret vurdering. Der kan således opstå situationer, hvor det er nødvendigt at kunne udføre regulering uden en egentlig koordineret indsats. Ligeledes vil der også være en mulighed for at stille et krav om en koordineret indsats såfremt det vurderes nødvendigt.

For så vidt angår forskning og omsætning af forskningsresultater henvises til svar til Dansk Laksefond.

Herudover giver høringssvaret ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.

Danmarks Sportsfiskerforening nævner, at formålet er at sikre en balanceret forvaltning, der kan være med til ”at bevare en levedygtig bestand af skarv som en del af den danske natur”. Danmarks Sportsfiskerforbund er helt enig i denne tilgang, og kan konstatere, at det til fulde er lykkedes. Men det andet ben – ”gennem fleksible og lokalt tilpassede forvaltningsredskaber på lokalt plan at mindske

konflikter med fiskeri og reducere prædation på sårbare fiskebestande” er desværre ikke lykkedes i samme omfang. Danmarks Sportsfiskerforening mener, at det bør det få den konsekvens, at fremtidige tilladelser til regulering i højere grad bør tage sit udgangspunkt i dette sidste udsagn.

Danmarks sportsfiskerforbund har en række konkrete bemærkninger til de enkelte delmål og afsnit i forvaltningsplanen:

1. Der bør være et afsnit om skarvens negative påvirkning på fiskebestandene i vandløb, søer og marine områder.
2. Forlængelse af skæringsdatoen til den 10. april, hvor det er muligt at forebygge mod etablering af kolonier.
3. En formulering om, at forvaltning ikke nødvendigvis kun skal foregå på lokalt plan, men at det kan give mening at tænke i et større perspektiv.
4. Nye formuleringer i afsnit 4.1 om formålet med planen:
  - I vandløb med snæbel skal skarvprædationen reduceres til et absolut minimum.
  - I vandløb med stalling skal skarvprædationen reduceres til et absolut minimum.
  - I vandløb med laks må skarvprædationen på ungfisk i vandløb og smolt i vandløb samt de marine trækruter og flaskehalse ikke overstige et niveau, der kan hindre et bæredygtigt fiskeri og fortsat fremgang for bestanden.
  - I vandløb med unikke eller sårbare bestande af bæk- og havørred må skarvprædationen på ungfisk i vandløb og smolt i vandløb samt de marine trækruter og 9 flaskehalse ikke overstige et niveau, der kan hindre et bæredygtigt fiskeri og fremgang for bestandene.
5. Undersøge om det er muligt at målrette bortskræmning og regulering med større fokus på ål.
6. På side 13 under afsnittet ”Regulering” skal det tilføjes, at fiskebestandenes ve og vel også er en gyldig grund til at regulere.
7. I særlige tilfælde – for eksempel i vandløb med snæbel – skal det være muligt at forvalte en koloni uden lodsejertilladelse.
8. På listen over prioriterede fiskearter bør brakvandsgedde og brakvandsaborre indgå.
9. Under afsnit 4.2.2 foreslås følgende formulering: Siden vinteren 2009-2010 er skarverne begyndt at søge føde i vandløbene. Det har haft negativ påvirkning på bestandene af laks, ørred og stalling”.
10. Hvis det kan dokumenteres, at skarv tager og beskadiger fisk i garn, så skal det være muligt at få tilladelse til at regulere ved den type redskaber.
11. Det skal være muligt at kunne regulere fra båd i fredningsbælter.
12. Kolonien på Langli skal fjernes, indtil der er gunstig bevaringsstatus for snæbel og laks i Varde Å.
13. Begrænsningen om, at der kun kan gives dispensation til regulering i Put & Take-søer, der er mindre end 5 ha, fjernes.
14. Der skal allerede nu gives lettere adgang til regulering i marine flaskehalse, hvor de prioriterede arter findes

MST bemærkninger

Med henvisning til punkt 2; MST er usikker på, hvor Danmarks Sportsfiskerforening har denne dato fra, da den hverken er nævnt i forvaltningsplanen eller vildtskadebekendtgørelsen.

Med henvisning til punkt 4; Delmålene i forvaltningsplanen er beskrevet som en reduktion af skarvens prædation på sårbare fiskebestande i ferskvand i udvalgte områder såsom vandløb med snæbel og stalling, samt på ungfisk og smolt af laks og unikke eller sårbare bestande af hav- og bækørred i vandløb samt ved udtræk i marine områder, så prædationen i videst muligt omfang ikke overstiger et niveau, der muliggør fremgang for fiskebestandene. MST vurderer umiddelbart, at det

er vanskeligt, at definere hvad en prædation på et absolut minimum indebærer, og fastholder derfor formuleringen.

Med henvisning til punkt 6; står det beskrevet således ” I de tilfælde, hvor der er tale om omfattende skader på fiskeri eller hvor der er behov for beskyttelse af anden fauna”. Fiskenes ve og vel er omfattet af denne formulering.

Med henvisning til punkt 8; da et eventuelt behov for beskyttelse af brakvandsgedder og brakvandsaborre ikke nødvendigvis er dækket af de eksisterende reguleringsmuligheder for de udpegede arter af vandrefisk, vil dette spørgsmål blive drøftet i skarvarbejdsgruppen, herunder om der foreligger dokumentation for skarvens påvirkning på arterne. Dette initiativ vil blive tilføjet til planen. Der gøres dog opmærksom på, at der på nuværende tidspunkt gennem §26 i vildtskadebekendtgørelsen i særlige tilfælde er mulighed for at søge om regulering af hensyn til andre arter end laks, stalling, ørred, snæbel og ål.

Med henvisning til punkt 9; Formuleringen er omskrevet til: Siden vinteren 2009-2010 er skarverne begyndt at søge føde i vandløb, hvor de kan have, og har haft, en negativ påvirkning på bestandene af laks, ørred og stalling.

Med henvisning til punkt 10; MST vil drøfte eventuelle muligheder for regulering ved garn i skarvarbejdsgruppen, såfremt der forelægges dokumentation på problemets størrelse og omfang.

Med henvisning til punkt 11; da formålet med reguleringen i fredningsbælterne til dels er at bortskræmme skarv, herunder at skarverne lærer at tilstedeværelse af mennesker er farligt ønskes der ikke anvendelse af kunstigt skjul herunder fx båd og pram. Herudover er en del af fredningsbælterne omfattet af anden lovgivning, hvor der er forbud mod motorbådsjagt.

Med henvisning til punkt 12; For så vidt angår kolonien på Langli, henvises til svar til Dansk Laksefond punkt 7.

Med henvisning til punkt 13; Der kan gives tilladelse til regulering efter vildtskadebekendtgørelsens § 26 i særlige konkrete tilfælde, der falder uden for de ovenfor beskrevne situationer. Dette vil f.eks. inkludere, men ikke begrænse sig til, regulering i og ved akvakulturanlæg, ved erhvervsmæssige drevne lystfiskesøer (put and take søer), samt i forbindelse med udsætning af fisk. Da der i alle tilfælde skal foretages en konkret vurdering af ansøgningerne uanset størrelsen på en put and take sø, ændres ordlyden om ”erhvervsmæssige drevne lystfiskesøer (put and take søer), der er mindre end 5 ha”, så ordlyden i stedet bliver ”...erhvervsmæssige drevne lystfiskesøer (put and take søer), samt i forbindelse med udsætning af fisk.”

Med henvisning til punkt 14; for så vidt angår regulering i marine flaskehalse henvises til svar til Dansk Laksefond punkt 5.

Herudover giver høringssvaret ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.

Dansk Fritidsfiskerforbund, Danmarks Fiskeriforening og Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri, kan i forvaltningsplanens nuværende form ikke støtte udkastet.

Foreningerne har en række generelle bemærkninger og konkrete ændringsforslag til udkastet:

1. Grundlæggende mener foreningerne, at skarvens bestandsstørrelse har nået et niveau, der gør beskyttelsen af skarven forældet, og at en fortsat streng beskyttelse ikke er i tråd med en nutidig økosystembaseret forvaltning. Skarven har ikke behov for en beskyttelse på det niveau som den har i dag. Foreningerne mener Danmark bør prioritere et internationalt samarbejde med henblik på en mere nutidig forvaltning, fx i koordination med den internationale skarvarbejdsgruppe, og med målsætning om at løfte fredningen af skarv i EU.
2. Derudover mener foreningerne, at det er uhensigtsmæssigt, at den nuværende regulering udelukkende pålægges den enkelte lodsejer/fisker. Når der er så mange skarver, burde reguleringen kobles med en samlet indsats, hvor myndighederne er tovholdere og også udfører - eller koordinerer - reguleringen. Her er det ikke ment, at Naturstyrelsen kan benyttes som vejledere, men at man i udvalgte indsatsområder benytter styrelsens erfarne og kyndige medarbejdere i koordinerede reguleringsindsatser. Og så er det naturligvis helt håbløst, at der lægges op til, at koordinerede indsatser kun kan arrangeres i områder med ferskvand, og skal naturligvis også gælde for kystområder.
3. Det er absolut essentielt, at forvaltningsplanen sætter sig et mål for hvad en "bæredygtig bestand" er i antal. Og dette antal, efter vores mening, burde defineres som være mindre end den nuværende ynglebestand, da bestanden af skarv pt. udfordrer bæredygtigheden for dens omgivelse, miljø og økosystemer til lands såvel som i fersk- og saltvand. Hertil er det vigtigt, at skarver der kommer gennem Danmark på træk tælles med i det udstræk dette er muligt, da netop trækkende skarver udgør en stor andel af skarver i Danmark. Vi er derfor uenige i præmissen om at forvaltningsplanen ikke har som "mål i sig selv at reducere skarvbestanden". Ser man et øjeblik bort fra, at forvaltningsplanen selv redegør for at en reduktion – dvs. regulering – giver den bedste effekt lokalt til at reducere konflikter og prædation, så er opfattelsen fra de mennesker, der lever af og ved kysten, at bestanden er for stor og konflikterne for mange.
4. Forvaltningsplanens er meget fokuseret på de udfordringer som skarven kan forårsage i ferskvand, som åer, vandløb og søer. Hertil savner man en proportionalitet og samme, hvis ikke større, opmærksomhed på de selv samme problemer og konflikter ved kysterne og i saltvand, som mange danskere bruger til erhverv eller i fritiden. I forvaltningsplanens overordnede mål, nævnes diverse ferske fiskearter – nogle af dem er truet, andre er slet ikke. Samtidig nævnes ikke saltvandsfisk, der for nogle arter ifølge ICES er i så presset tilstand, at flere frarådes fiskeri på. Hvor er hensynet til Kattegattorsken, Østersøtorsken (både den vestlige og østlige) og silden fra den vestlige Østersø, for blot at nævne nogle få?
5. At henvise til en DTU Aqua rapport fra midten af 1990'erne som begrundelse for fraværet af fokus på saltvandsfisk, kysterne og havøkosystemerne er ikke godt nok. Det burde være logisk, at hvis man kan konkludere, at skarvens prædation har negativ indflydelse på tilstedeværelsen af fisk – og ungfisk – i ferskvand, så er det samme tilfældet ved kysterne og i saltvand. Og som minimum må erkendelse af, at sidste undersøgelse, som er over 25 år gammel, hvor både fiskebestandene, havmiljøet og skarvpopulationen var helt anderledes, medføre et krav om, at denne undersøgelse opdateres.
6. Denne manglende fokus på kystområder slår også igennem i tabel 4.2 over kystområder udpeget som vigtige for fiskebestandene og fiskeri. Listen er for snæver, og tæller ikke vigtige opvækstområder for kommercielle arter, som nævnt tidligere. Ifølge DTU Aqua er store dele af det sydlige Kattegat og Bælterne vigtige kystområder, og hvor en indsats mod skarv kan være medvirkende til at beskytte og genoprette fiskebestande. Ifølge DTU Aqua er de vigtigste

levesteder i de indre danske farvande for ikke-kønsmodne, torsk, rødspætter, tunger, pighvarrer, skrubber, sild og brislinger det sydlige Kattegat, inkl. Sejerøbugten, Storebælt og den nordlige del af Kattegat ud for den danske kyst. Læs mere om områderne på DTU Aquas hjemmeside.

Bemærkninger til Bilag 2. Reguleringsmuligheder

7. Overordnet set bør garnfiskere også have mulighed for at regulere ved deres redskaber på samme måde som det tillades for ejere af aktivt fiskende bundgarn og ruser.
8. Det er meningsløst at indføre motorbegrænsninger på reguleringstilladelsen for fisketerritoriet. Fiskernes fartøjer kan meget sjældent sejle hurtigt, men ingen har de nødvendige plombering af motoren, som sikrer at fartøjet beviseligt har max ydelse og fart, som der stilles krav om.
9. Efter samme tanke skal forbuddet mod brug af motordrevet fartøj i forbindelse med regulering i vigtige opvækstområder (tabel 4.2) fjernes. Såfremt der er et reelt ønske om også at gøre en indsats for kysternes miljø og økosystemer og udsatte saltvandsarter, så nytter det ikke at fjerne den eneste mulighed for reelt at regulere skarven. Hertil, skal det også være tilladt at regulere fra kunstigt skjul.
10. Alle (både foreninger og fiskere, fritids- såvel som erhvervsfiskere) skal kunne regulere ved alle nat og rastepladser, inkl. dem i kystzonen. Igen er der i udkastet udelukkende fokus på ferskvandsarter (laks, ørred, stalling, snæbel og ål). Det skal selvfølgelig også være muligt at opnå tilladelse til regulering ved nat og rastepladser i områder med forekomst af udsatte saltvandsarter (jf. forrige afsnit).
11. I natur- og vildtreservaterne skal det ikke være et krav, at reguleringen skal foregå fra fiskerens eget fartøj.
12. Kvoter på reguleringen ved bortskydning fjernes, eller kvantificeres med relativt store kvoter, der er gennemsigtige i planen (pt. er der ingen oplysning om kvoternes størrelse)

Andre bemærkninger

13. Uagtet ambitionen om at afholde løbende møder med skarvgruppen, hvilket vi bifalder og anerkender, er det vigtigt at sætte sig nogle faste mål om frekvensen af revisionen af forvaltningsplanen. Vi foreslår derfor, at skarvforvaltningsplanen opdateres minimum hvert 5. år.
14. Det skal i det generelle arbejde med skarv bemærkes og indtænkes, at EU kommissionen mener, at skarven er medvirkende til at forhindre en genopretning af ålebestanden. Vi anerkender den nuværende fokus på ål, men vil blot påminde, at ålen også har en stor tilstedeværelse i kystvandene, hvorfor vi igen vil henvise til vores opfordring om i højere grad at indtænke og reflektere skarvens påvirkning af havmiljø og -økosystem i forvaltningsplanen.
15. Skarvens prædation på især torsk, men også andre arter i de indre danske farvande, skal kortlægges hurtigst muligt. Dette arbejde prioriteres og kunne finansieres via en mulighed i EUs hav- og fiskerifond (EHFAF), der netop nu forhandles, eller ved en direkte bevilling til dette arbejde fra Miljøministeriet.

16. Som afsluttende bemærkninger, vil vi blot påpege, at det kan virke urimeligt, at kystnære fiskebestande og hermed det kystnære fiskeri i Danmark, skal være på randen af udryddelse, samtidig med at forældede beskyttelsesdirektiver holder hånden over arter, der ikke har behov for en streng beskyttelse. Vi håber, at vores høringssvar giver anledning til, at en revision af udkastet til forvaltningsplanen, og at udfaldet bliver en balanceret løsning

MST bemærkninger

Med henvisning til punkt 1; for så vidt angår bestandsstørrelse henvises til svar til Dansk Laksefond punkt 8, 16 og 17.

Med henvisning til punkt 2; for så vidt angår en koordineret indsats i marine områder henvises til svar til Danmarks Naturfredningsforening til punkt 4.2.3.

Med henvisning til punkt 3; MST antager at der henvises til formuleringen en "levedygtig bestand". Dette ændres til "opretholdelse af en gunstig bevaringsstatus".

Med henvisning til punkt 4; for så vidt angår udpegede fiskebestande henvises til høringssvar til Dansk Laksefond kommentar 2 og 15. Derudover er der et eventuelt behov for beskyttelse af marine arter, som ikke nødvendigvis er dækket af de eksisterende reguleringsmuligheder for de udpegede arter af vandrefisk. Dette spørgsmål vil blive drøftet i skarvarbejdsgruppen, herunder om der foreligger dokumentation for skarvens påvirkning på arterne. Dette initiativ vil blive tilføjet til planen. Der gøres dog opmærksom på, at der på nuværende tidspunkt gennem §26 i vildtskadebekendtgørelsen i særlige tilfælde er mulighed for at søge om regulering af hensyn til andre arter end laks, stalling, ørred, snæbel og ål.

Med henvisning til punkt 5; DTU Aqua har meddelt at der ikke er en nyere rapport vedrørende skarvens fouragering på torskebestanden. Ministeriet vil i samarbejde med Fødevareministeriet undersøge om der kan søges EHFAP midler til en ny undersøgelse, såfremt dette vurderes som et af de væsentligste videnshuller i forbindelse med den undersøgelse af videnshuller, der ønskes igangsat i 2022, jf. svar til Dansk Laksefond

Med henvisning til punkt 6; For så vidt angår udpegede marine områder henvises til svar til Dansk Laksefond punkt 4.

Med henvisning til punkt 7; for så vidt angår regulering ved garn henvises til svar til Danmarks Sportsfiskerforbund punkt 10.

Med henvisning til punkt 8; det vil blive stillet som et vilkår i tilladelsen, at der i vildtreservater hvor der er forbud mod jagt, at reguleringen skal foretages fra erhverv- eller bierhvervsfiskers egen fiskebåd. I forbindelse med revisionen af vildtskadebekendtgørelsen vil der blive fremsat forslag til en ændring af bekendtgørelsen således, at det bliver muligt at give tilladelse til brug af motordrevet fartøj på fiskeriterritoriet samt ferske vande, som kan fremføres hurtigere end 18 km/t. Under regulering må fartøjet som udgangspunkt højst fremføres med en hastighed på 5 km/t. Dog kan Naturstyrelsen på fiskeriterritoriet give tilladelse til, at fartøjet må fremføres med en hastighed på højst 18 km/t under regulering.

Med henvisning til punkt 9; MST vil undersøge muligheden for regulering fra motordrevet fartøj uden for reservatbegrænsninger og områder hvor motorbådsjagt er forbudt.

Med henvisning til punkt 11; i vildtreservater kan der være helt eller delvist forbud mod jagt og andre forstyrrende aktiviteter af hensyn til dyrelivet, herunder færdsel. I natur- og vildtreservater kan der gives tilladelse til regulering af skarv, såfremt denne kan udføres i overensstemmelse med beskyttelsesbestemmelserne for det pågældende vildtreservat. Dette betyder, at de restriktioner, der måtte være gældende for det enkelte vildtreservat skal følges. For at undgå unødvendig forstyrrelse i de områder, hvor der er jagtforbud, skal reguleringen af skarv foregå fra enhver- eller bierhvervsfiskerens aktiv fiskende farttøj.

Med henvisning til punkt 12; det vil fremgå af reguleringstilladelse, hvor mange skarv, der må reguleres. Der vil være tale om en konkret vurdering for hver tilladelse. Antallet vil dog som udgangspunkt være højere i efteråret end i foråret.

Med henvisning til punkt 13; efterhånden som nye undersøgelser og ny dokumentation fremføres, vil det være muligt at tilrette planen i overensstemmelse med denne nye viden – og ikke kun hvert 5. år. Formålet er at skabe en mere fleksibel proces.

Med henvisning til punkt 14; i bilag 1, er der indsat et afsnit om ålen både ift. den danske forvaltning, samt EU's retningslinjer.

Med henvisning til punkt 15; det fremgår af forvaltningsplanen, at forskning og omsætning af forskningsresultater i praksis skal fastholdes. Ministeriet arbejder løbende med at afdække, hvordan dette kan ske. MST vil i 2022 foretage en kortlægning af hvor der er mest behov for undersøgelser og forskning.

Herudover giver høringssvaret ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.

Dansk Amatørfiskerforening (DAFF) er enige i to af de overordnede formål: ”at opretholde en levedygtig bestand af skarv i Danmark og at minimere skadesomfang på fangster i bundgarn og ruser ved at reducere skarvens prædation ved disse”. Derudover finder DAFF at udkastet mangler både mål og midler og som sådan ikke udgør en forvaltningsplan.

1. DAFF har været repræsenteret i Skarvarbejdsgruppen gennem Dansk Fritidsfiskerforbund. DAFF kan i lighed med flere andre medlemmer af Skarvarbejdsgruppen: Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri PO, Danmarks Fiskeriforening PO og Dansk Fritidsfiskerforbund, ikke støtte udkastet til skarvforvaltningsplan. Der er afgørende elementer og nøgleindhold, som ikke flugter den virkelighed og de ønsker, som en samlet repræsentation af danske fiskere ønsker inkluderet for at problemerne med skarv håndteres seriøst og for at indsatsen imødegår den negative indflydelse, som skarven udøver på det danske havmiljø og økosystem.
2. Det angives i udkastet, at årsagen til at skarven skaber konflikter er, at fiskebestandene er presset af andre faktorer. Det er ikke en korrekt udlægning. Det store antal skarv er – og skal anerkendes som – en selvstændig trussel mod den kystnære fauna og livet i de ferske vande.
3. DAFF er ikke bekendt med at der andre steder er evidens for, at konflikterne skyldes mangel på rådgivning, information og oplysning. Der bør derfor ikke i en forvaltningsplan indgå sådanne tiltag, som her nærmest må ses som en afledningsmanøvre. Tilsvarende foreslås motorbådssejlad i vore vandløb som middel til at skræmme skarv. Et forslag helt uden bund i virkeligheden. Dette forslag må ligeledes anses som fyld og afledning.

4. Når der foreslås ” anskydning af enkelte individer for at skræmme de resterende skarver” må det forhåbentlig bero på en fejl. Det er et virksomt skræmmetiltag, men absolut ikke etisk forsvarligt.
5. Grundlæggende mener DAFF, at skarvens bestandsstørrelse har nået et niveau, der gør beskyttelsen af skarven forældet, og at en fortsat streng beskyttelse ikke er i tråd med en nutidig økosystembaseret forvaltning. Skarven har ikke længere behov for en beskyttelse på det niveau som fortsættes i det udsendte udkast. DAFF mener at Danmark bør prioritere et internationalt samarbejde med henblik på en mere nutidig forvaltning, fx i koordination med den internationale skarvarbejdsgruppe, og med målsætning om at flytte skarven til Fuglebeskyttelsesdirektivets bilag II, således at der kan fastsættes jagttid på skarv.
6. DAFF er grundlæggende uenige i at det ikke skal være et mål i planen at reducere skarvbestanden. Den nuværende skarvbestands daglige fødebehov kombineret med skarvens fødevalg er uforeneligt med en balanceret forvaltning af den danske natur.
7. Det er et mål i udkastet at opretholde en levedygtig bestand af skarv. Man kan ikke forvalte ud fra en størrelse som ikke er defineret. DAFF finder at det er en nødvendig forudsætning at forvaltningsplanen fastsætter et mål for hvad en ”levedygtig bestand” er.
8. Forvaltningsplanen bør inkludere væsentlige og effektive tiltag i de marine områder.
9. DAFF finder, at garnfiskere også skal have mulighed for at regulere ved deres redskaber på samme måde som det tillades for ejere af aktivt fiskende bundgarn og ruser.
10. DAFF er uenig i at planen ikke længere skal revideres hvert 5. år.

MST bemærkninger

Med henvisning til punkt 2; MST mener at der er flere faktorer som spiller ind, i hvorfor de danske bestande af fisk har det skidt, såsom højere temperatur, iltsvind, miljøforhold mm. MST anerkender at skarven kan udgøre en trussel for lokale fiskebestande og i forvejen sårbare fiskebestande. Forvaltningsplanen gør det muligt at regulere skarv lokalt, hvor skarven kan have en negativ konsekvens for bestande af fisk.

Med henvisning til punkt 3; det har været et ønske fra blandt andet Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Sportsfiskerforbund at få inddraget et initiativ om mere rådgivning og information, med henblik på at udføre en koordineret indsats i vandløb og søer. MST bakker op om dette forslag, hvorfor det er medtaget i planen. Det har ligeledes været et ønske fra private, at få set på muligheden for brug af motorbåde i vandløb til bortskræmning af skarv.

Med henvisning til punkt 4; ordet anskydning vil blive rettet i udkastet. Dette er en fejl. Der menes beskydning.

Med henvisning til punkt 5, 6 og 7; for så vidt angår bestandsstørrelse henvises til svar til Dansk laksefond punkt 12, 13 og 14.

Med henvisning til punkt 8; for så vidt angår marine områder henvises til svar til Dansk Laksefond punkt 4.

Med henvisning til punkt 9; for så vidt angår regulering ved garn henvises til svar til Danmarks Sportsfiskerforbund punkt 10.

Med henvisning til punkt 10; for så vidt angår en revidering af forvaltningsplanen for skarv hvert 5. år, henvises til svar til Dansk Fritidsfiskerforening, Danmarks Fiskeriforening og Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri punkt 13.

Herudover giver høringssvaret ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.

Skive Fritidsfiskerforening gør opmærksom på, at hverken DAFF, DFF, FSKPO eller DFPO, som alle udgør saltvandsfiskeriets organisationer i skarvarbejdsgruppen, kunne bakke op om udkastet til forvaltningsplan.

1. Skive Fritidsfiskerforening spørger om hvad det vil sige at opretholde en levedygtig bestand. Forvaltningsplanen arbejder med 30-32.000 par, hvortil kommer et antal nordiske trækfugle. Skive Fritidsfiskeriforening mener der er tale om løse estimater og foreslår, at man over en periode intensivt regulerer æg og reder for at reducere bestanden til det halve, som Skive Fritidsfiskerforening anser for, at være en levedygtig bestand. Det kan efterfølgende evalueres, om der er opnået et acceptabelt niveau og justere reguleringen op eller ned.
2. Skive Fritidsfiskerforening tror ikke der vil være en effekt af rådgivning eller afværgeforanstaltninger i forhold til sårbare fiskebestande og skader på redskaber.
3. Skive Fritidsfiskerforening gør opmærksom på det store arbejde med at ophjælpe bestande af ørred, skrubber og ål fra Karup å, men at der nu stort set ikke er skrubber eller ål tilbage som følge af skarvprædation.

MST bemærkninger:

Med henvisning til punkt 1; for så vidt angår bestandsstørrelse henvises til svar til Dansk laksefond punkt 12, 13 og 14.

Med henvisning til punkt 2; for så vidt angår rådgivning henvises til svar til Dansk Amatørfiskerforening punkt 3.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.

Danmarks Jægerforbund nævner at Miljøstyrelsen burde have gjort opmærksom på indledningsvist, at der ikke er bred opbakning til planen i skarvarbejdsgruppen.

Det er Danmarks Jægerforbunds opfattelse, at planen repræsenterer et rimeligt kompromis mellem de beskyttelseshensyn, Danmark er forpligtet til at varetage og de muligheder, der gives for at reducere skarvens prædation på sårbare fiskebestande og for at minimere skader på fiskeriet.

1. Danmarks Jægerforbund er positive for at der åbnes yderligere op for at regulere skarv, men er bekymret over processen med at få disse ændret i Vildtskadebekendtgørelsen.
2. Derudover påpeger Danmarks Jægerforbund at der er mange gentagelser i planen både tekst og figurer. Planen bærer præg af hastværk, og det udsendte forslag har ikke været præsenteret for skarvarbejdsgruppen før udsendelsen. Samtidig er der en del grammatiske fejl.
3. Danmarks Jægerforbund kan ikke bakke op om formen, og mener at planen bør gennemskrives igen og alle de universelle informationer bør flyttes fra selve planen til bilagene.

MST bemærkninger:

Med henvisning til punkt 1; Ændringer der foretages i forvaltningsplanen for skarv, og som vil have betydning for bestemmelserne i vildtskadebekendtgørelsen vil blive konsekvensrettet i Bekendtgørelse om Vildtskader. Der pågår en revidering af bekendtgørelsen, som forventes at træde i kraft 1. juli 2022, 6 måneder efter forvaltningsplanen for skarv forventes at træde i kraft. Vildtforvaltningsrådets arbejdsgruppe om revidering af vildtskadebekendtgørelsen vil blive orienteret om ændringer som følge af revisionen af forvaltningsplanen for skarv.

Med henvisning til punkt 2; MST gør opmærksom på, at udkastet er det udkast, er blevet præsenteret for skarvarbejdsgruppen.

MST vil flytte flere af de faktabaserede afsnit om i bilagene med henblik på at reducere gentagelser. Planen vil gennemgå korrekturlæsning inden det endelig udkast træder i kraft.

Herudover giver høringssvaret ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.

NSF Fritidsfiskerforening peger på at fiskebestandene ved Diernæs Bugt er gået stærkt tilbage trods udsætninger af fiskeyngel, samt at der er omfattende skader på redskaber, fangst og træer. NSF efterlyser en mere effektiv regulering.

MST bemærkninger:

Der henvises til svar til Dansk Laksefond om regulering. Forslaget i planen om øget rådgivning og koordination af regulering ved åer og søer, og som foreslået af Danmarks Naturfredningsforening i deres høringssvar, også ved fjorde, er tiltag, der ønskes iværksat for at opnå en mere effektiv regulering.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.

Københavns Lufthavn A/S vil gerne have tilføjet Kalvebod (del af Natura 2000 område nr. 143) i Tabel 4.3 med bemærkning om, at alle reder kan reguleres af hensyn til flyvesikkerheden. Trækkende skarv er på udpegningsgrundlaget, men hvis der etableres en ynglekoloni vil det have stor betydning for flyvesikkerheden omkring Københavns Lufthavn.

MST bemærkninger

Tabel 4.3 vil blive rettet i overensstemmelse med bemærkningerne fra Københavns Lufthavn.

Herudover giver høringssvaret ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.

Fishing Zealand ser positivt på, at der med forvaltningsplanen er sat øget fokus på at reducere skarvens prædation på ungfish og smolt af laks og unikke eller sårbare bestande af hav- og bækørred i vandløb samt ved udtræk i marine områder, herunder flaskehalse, så som fredningsbælter, så prædationen i videst muligt omfang ikke overstiger et niveau, der muliggør fremgang for fiskebestandene.

Fishing Zealand gør opmærksom på at der findes vilde og unikke bestande af brakvandsrovfisk i de sydlige kommuner på Sjælland, hvor der er udfordringer med skarvprædation. Fishing Zealand håber,

at forvaltningsplanen gør det muligt at sikre bæredygtige bestande af brakvandsrovfisk i deres primære udbredelsesområder.

MST bemærkninger:

For så vidt angår brakvandsrovfisk henvises til svar til Danmarks Sportsfiskerforbund punkt 8.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.

Skanderborg Sportsfiskerforening gør opmærksom på, at der med 4-5 års intervaller har været meget store problemer med skarv i vandløb, særligt når der er meget kolde vintre. Senest har der i 2021 været meget store problemer med skarv trods en stor lokal indsats for at regulere og bortskræmme skarv. Det frygtes at det har haft store konsekvenser for fiskebestandene. Skanderborg Sportsfiskerforening mener det vil kræve meget store ressourcer at regulere sig ud af problemet og at det ikke kan klares med frivillige.

1. Skanderborg Sportsfiskerforening peger på at prædationen ikke kun går ud over laksefisk men også skaller, ål, brasen, knuder, flirer, rimter, aborrer, sandart og gedder.
2. Skanderborg Sportsfiskerforening opfordrer til at man intensiverer arbejdet mod målet om en reduktion af den samlede europæiske bestand af mellemskarv. Gerne til et niveau hvor havørn og andre naturlige fjenders prædation sammen med rovdyret mennesket kan udgøre en bestandsregulerende prædationsfaktor på skarven.
3. Skanderborg Sportsfiskerforening peger på at eksperter har estimeret at man kan fjerne 50 - 75% af den nuværende europæiske bestand på ca. to millioner individer, uden at mellemskarven kommer i nærheden af truet status. Flere af mellemskarvens byttedyr er rødlistede og nogle er meget tæt på udryddelse (snæbel b.la).
4. Skanderborg Sportsfiskerforening peger på at forvaltningsplanen lægger op til at regulering udført af lystfiskere, men at lystfiskerne ikke jægere og, at meget jagt er udlejet, så det ikke er muligt at udøve regulering.

MST bemærkninger:

Med henvisning til punkt 1; for så vidt angår udpegede arter henvises til svar til Dansk Laksefond punkt 2 og punkt 15. Derudover kan der være et eventuelt behov for beskyttelse af de oplistede arter, der ikke nødvendigvis er dækket af de eksisterende reguleringsmuligheder for de udpegede arter af vandrefisk. Dette spørgsmål vil blive drøftet i skarvarbejdsgruppen, herunder om der foreligger dokumentation for skarvens påvirkning på arterne. Dette initiativ vil blive tilføjet til planen. Der gøres dog opmærksom på, at der på nuværende tidspunkt gennem §26 i vildtskadebekendtgørelsen i særlige tilfælde er mulighed for at søge om regulering af hensyn til andre arter end laks, stalling, ørred, snæbel og ål.

Med henvisning til punkt 2; for så vidt angår regulering og bestandsstørrelse henvises til Dansk Laksefond punkt 6 samt punkt 12, 13 og 14.

Med henvisning til punkt 3; MST er ikke bekendt med de estimater der nævnes.

Med henvisning til punkt 4; MST er bekendt med problemstillingen. Lystfiskere kan dog bemyndige jægere til at foretage reguleringen, og behøver derfor ikke selv at være i besiddelse af et jagttegn. MST vil desuden opfordre til at man benytter sig af muligheden for rådgivning og vejledning hos Naturstyrelsen, der kender de lokale forhold.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.

Ringkøbing-Skjern Kommune peger på at forskningsresultater fra DTU Aqua viser at skarven er medvirkende årsag til tilbagegang af laks og især ørred og stalling. Derudover ses der en generel tilbagegang af strømskaller, aborrer, helt mv., som tidligere var almindeligt forekommende.

1. Miljøministeriet opfordres til at forholde sig til prædation fra skarver for et bredere spektrum af fiskearter, samt vurdere i hvilke områder prædation allerede i dag udgør en trussel for bevaring af forskellige arter af ferskvandsfisk.
2. Ringkøbing Skjern Kommune konstaterer, at der har været en stigning i antallet af reder fra ca. 1.000 til 3.000 i Nissum Fjord, Ringkøbing Fjord og Vadehavet. Dette område defineres i forvaltningsplanerne for skarv som et særligt sårbart område for forskellige fiskearter, hvor særlige skarvregulerings tiltag skal beskytte de sårbare fiskearter. Den sydligste koloni i Filsø og den nordligste koloni i Nissum Fjord ligger indenfor det område, og skarver kan herfra fouragere direkte i Skjern Å-systemet og Ringkøbing Fjord. Ifølge forvaltningsplanen ønskes der ikke etablering af nye skarvkolonier i området, men der er sket etableringer af adskillige nye kolonier uden Naturstyrelsen har forhindret det. Der er i perioden 2012-2020, sket en stigning i totalt antal reder på mere end 2.000 stk. svarende til ca. 300 %.
3. Det efterlyses at man ser på den samlede skarvprædation i området og ikke kun på isolerede enheder.

Miljøministeriet opfordres til at gennemføre foranstaltninger, der sikrer en reduktion af skarvernes prædation i områder med særligt sårbare fiskebestande, som det er beskrevet i forvaltningsplanen. Såfremt Naturstyrelsen ikke har mulighed for at efterleve forvaltningsplanens bestemmelser, så burde en konkret praksis være at regulere andre steder hvor regulering nemt kan finde sted, inden for samme område, således at det samlede prædationstryk ikke stiger.

4. Ringkøbing Skjern Kommune efterlyser at der foretages en faglig vurdering af skarvernes prædation af fisk baseret på forskning fra bl.a. DTU Aqua. RSK mener at skarvens fødesøgning i alle typer af vandløb er veldokumenteret i over et årti, og således ikke blot 'de seneste par år i mindre vandløb'. Ligeledes er det veldokumenteret, at skarvprædation har en negativ påvirkning på ikke udvoksede laks, ørred og stalling foruden voksne ørreder og stallinger. Miljøministeriet opfordres til at sikre øget ekspertise og opmærksomhed på fisk generelt, således at ministeriet fagligt kan øge naturforståelsen uden negligering af hensyn til fisk og fiskebestande.

Ringkøbing Skjern Kommune har desuden en række specifikke bemærkninger:

5. Side 10: Understøtte en koordineret indsats gennem formidling og information. Miljøministeriet opfordres til at uddybe hvilken indsats, der tales om.

Side 11:

6. At minimere skarvens prædation på den truede europæiske ål til et niveau, hvor en øget rekruttering af glasål vil give anledning til en øget udvandring af blankål.

Miljøministeriet opfordres til at punktet burde rykkes op øverst samt redegøre for, hvilke konkrete indsatser, der gøres for at opnå dette mål.

Side 11:

7. Men selvom skarven er en naturlig del af økosystemet, kan fiskebestande være presset af en række andre miljøfaktorer, der samlet set gør, at skarvens fouragering bliver en ekstra presfaktor, der kan have negative konsekvenser for lokale fiskebestande, eller medvirke til, at det er vanskeligt for fiskebestandene at reetablere sig, også selvom der er sket miljømæssige forbedringer. Miljøministeriet gøres opmærksom på, at der er dokumentation for at skarven også har store negative konsekvenser for ellers stærke og sunde fiskebestande, f.eks. i åer, hvor der er sket miljømæssige forbedringer (vandløbsrestaurering,) eller hvor de fysiske forhold i forvejen er gode.

Side 19:

8. Det er op til de lokale foreninger eller sammenslutninger at finde frivillige til at deltage i en koordineret indsats om at bortskræmme og regulere bestanden.
9. Miljøministeriet opfordres til, at der udvises ansvar for håndtering af skarvprædationens effekt på sårbare fiskebestande, således at det er Naturstyrelsen, der er ansvarlig for regulering af skarv til beskyttelse af sårbare fiskebestande eller fiskearter, så indsatsen ikke hovedsagligt afhænger af frivillige kræfter.

MST bemærkninger

Med henvisning til punkt 1; for så vidt angår udpegede fiskearter henvises til svaret til Dansk laksefond. Derudover er der et eventuelt behov for beskyttelse af andre arter, som ikke nødvendigvis er dækket af de eksisterende reguleringsmuligheder for de udpegede arter af vandrefisk. Dette spørgsmål vil blive drøftet i skarvarbejdsgruppen, herunder om der foreligger dokumentation for skarvens påvirkning på arterne. Dette initiativ vil blive tilføjet til planen. Der gøres dog opmærksom på, at der på nuværende tidspunkt gennem §26 i vildtskadebekendtgørelsen i særlige tilfælde er mulighed for at søge om regulering af hensyn til andre arter end laks, stalling, ørred, snæbel og ål.

Med henvisning til punkt 3; MST afventer den videnskabelige rapport fra projektet: Skarv-laks i Skjern Å: Omfang af prædation og forsøg med bortskræmning og regulering, som forventes udgivet i 2021.

Med henvisning til punkt 4; DTU Aqua bistår med faglig rådgivning i skarvarbejdsgruppen og har været med til udarbejdelse af planen.

Med henvisning til punkt 5; Naturstyrelsen vil stå til rådighed til at facilitere et opstartsmøde, hvor den koordinerede indsats kan blive sat i gang. Her vil Naturstyrelsen bistå med rådgivning og information i forhold til hvilke tiltag der kan tages i brug i en koordineret indsats, herunder informere om de muligheder der kan tages i anvendelse af frivillige til at bortskræmme skarv ud over regulering, og som altså ikke kræver jagttegn. Det kan fx dreje sig om forstyrrelser ved anvendelse af stærkt kulørt tøj og skræmmeskud kombineret med fugleskræmsler i samme kulører eller forstyrrelser ved færdsel med hund langs vandløbene. Naturstyrelsen vil samtidig informere om, hvorvidt der er behov for at tage særlige forholdsregler i bestemte områder eller på bestemte tidspunkter for at opnå den bedste effekt, men samtidig tage hensyn til eventuelle beskyttelsesbehov for andre arter. Såfremt der gives tilladelse til regulering vil Naturstyrelsen kunne rådgive om hvordan reguleringen bedst tilrettelægges for at opnå den ønskede effekt, og samtidig tage hensyn til andre arter, der ikke ønskes forstyrret.

Med henvisning til punkt 6; I bilag 2 er der indsat et afsnit om forvaltning af ål i Danmark, samt retningslinjer fra EU. Rækkefølgen er ikke et udtryk for en prioritering af målene.

Med henvisning til punkt 7; for så vidt angår miljømæssige forhold og fysiske forbedringer henvises til svar til Dansk Amatørfiskerforening punkt 2.

Høringssvaret giver herudover ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.

Vejle Kommune er i gang med et stort naturgenopretningsprojekt i Vejle Fjord med bl.a. udlægning af nye stenrev m.v. som skal genskabe/ophjælpe fiskebestandene i fjorden. VK ønsker mulighed for regulering af skarv specifikt omkring de nye rev, som et middel til at beskytte de nye fiskebestande, indtil fjorden igen viser tegn på selv at kunne opretholde bæredygtige populationer af torsk, skrubbe, ål og hvilling.

MST bemærkninger

Kommunen vil have mulighed for at søge tilladelse til regulering af skarv efter vildtskadebekendtgørelsens § 26 såfremt der viser sig at være et behov, når stenrevet er etableret.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.

Dansk Land- og Strandjagt mener, at skarvbestandens størrelse skal reguleres ved jagt og/eller regulering og foreslår jagttid fra 1. august til 31. januar samt mulighed for regulering 1. februar til 15. april (som krager).

På søterritoriet foreslås mulighed for regulering fra 1. februar til 15. april for ejeren af aktivt fiskende bundgarn eller ruser inden for en afstand af 1 km fra redskabet i kystområder, der er udpeget som vigtige for fiskeri og fiskebestande.

1. Dansk Land- og Strandjagt mener at Naturstyrelsen bør stoppe med at oliere skarvæg, i stedet bør styrelsen indsamle æggene, og anvende dem i fødevarer. Der opfordres til at udgive opskrifter for anvendelse af skarvæg, og skarv.
2. Dansk Land- og Strandjagt opfordrer til at der forhandles danske undtagelser fra EF-fuglebeskyttelsesdirektiv og Habitatdirektiv, som gør det muligt at gennemføre den ønskede forvaltning til gavn for dansk natur.

MST bemærkninger

Medhenvises til punkt 1 og 2; for så vidt angår bemærkningerne om øget regulering herunder reduktion af bestandsstørrelsen, henvises til svar til Dansk laksefond punkt 6 samt punkt 12, 13 og 14. Som udgangspunkt er alle fugle omfattet af den generelle beskyttelse i fuglebeskyttelsesdirektivet. For at kunne fastsætte jagttid på en given fugleart, skal denne fremgå af a) bilag II/a, der angiver hvilke arter, der kan fastsættes jagttid på i hele EU, eller b) bilag II/b, og her være angivet for det pågældende land, der ønsker at fastsætte en jagttid. Da skarv ikke fremgår af bilag II/a og ikke er angivet for Danmark på bilag II/b, er der ikke, jævnfør bestemmelserne i fuglebeskyttelsesdirektivet, mulighed for at fastsætte jagttid på skarv i Danmark.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.

Varde Å Sammenslutningen har med interesse læst oplæg til forvaltningsplan for skarv, da sammenslutningen oplever, at skarv over de seneste cirka 10 år har haft en dramatisk og negativ betydning for hele Varde Å Systemet.

Varde Å Sammenslutningen har en række bemærkninger:

1. Varde Å Sammenslutningen mener at oplægget mangler en tydelig erkendelse af problemets alvorlighed - naturligvis skal der være plads til skarv i den danske natur, men lige nu kan Varde Å Systemet ikke bære de mange skarver, der fouragerer ved å-systemet stort set året rundt.

Der bør således i oplægget være en målsætning om at nedbringe skarvpopulationen til et bæredygtigt niveau.

2. Hvis forvaltningsplanen skal udgøre en ramme for en balanceret forvaltning af skarv i Danmark (jf. formålet med planen, side 2), skal denne ramme beskrives langt bedre end tilfældet er i det nuværende oplæg. Grundlæggende mangler dette element i det nuværende oplæg.
3. Varde Å Sammenslutningen bemærker, at oplægget arbejder med at lade en skarvkoloni opstå på øen Langli i Ho Bugt. Selv en lille skarv-koloni på denne ø, kan have katastrofale konsekvenser for bestanden af vandrefisk til Varde Å Systemet. Bestande, som i forvejen lider under skarvens, samt sælens prædation på både ungfisk på vej ud i havet og de voksne fisk på vej op i åen for at gyde. Varde Å Sammenslutningen stiller sig helt uforstående over for et sådan forslag og det bør fjernes fra et revideret oplæg til forvaltningsplan.
4. På side 15 fremgår det, at der kan opnås tilladelse til regulering af skarv i tidsrummet 1. august til 31. december efter at vildtskadebekendtgørelsen er reguleret i 2022.

MST bemærkninger

Med henvisning til punkt 1; for så vidt angår bemærkninger om øget regulering af skarv, henvises til svar til Dansk laksefond punkt 12, 13 og 14.

Med henvisning til punkt 3; for så vidt angår kolonien på Langli henvises til svar til Dansk laksefond punkt 7.

Med henvisning til punkt 4; MST antager, at det, der menes med kommentaren er, at det vil være muligt at regulere skarv i tidsrummet 1 ½ time før solopgang til 1 ½ time efter solnedgang i perioden 1. august til 31. december ved ferske vande. Dette forventes at træde i kraft 1. juli 2022, hvor den reviderede udgave af bekendtgørelse om vildtskader forventes at træde i kraft.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.

Holstebro Kommune

Holstebro Kommune har investeret betydelige ressourcer i genopretning af vandløb i kommunen aht. fiskebestandene bredt og storålaksen specifikt. Midlerne hertil har både været kommunens egne, men også statslige i form af vandplanmidler. Holstebro Kommune finder det derfor vigtigt at der træffes de nødvendige beslutninger/handlinger, der gør det muligt for fiskebestandene at realisere deres potentiale indenfor de nu genoprettede miljømæssigt gode rammer. Holstebro Kommune finder ikke

at skarvforvaltningsplanens miljøkonsekvensvurdering i tilstrækkelig grad belyser og forholder sig til vægtning af interesser og forventede konsekvenser for bestande.

1. Holstebro Kommune opfordrer Miljøministeriet til i planen at forholde sig til skarvers prædation i forhold til et bredere spektrum af fiskearter, samt vurdere i hvilke områder skarvprædation allerede udgør en trussel for bevaring af forskellige fiskearter. Med baggrund heri opfordres ministeriet til at gennemføre de nødvendige foranstaltninger, der sikrer en reduktion af skarvprædation i områder med sårbare fiskebestande, så disse bestande kan vokse sig robuste.
2. Øget menneskelig aktivitet ved vandløbene vil også kunne bidrage til at skarven skræmmes ud af laksevandløbene i den periode af året hvor lakse- og havørredsmolt trækker mod havet og dermed er særligt sårbare. Dette kan fx sikres ved at tillade fiskeri langs vandløbene en måned tidligere end nuværende praksis og fordele laksekvoterne over en længere periode. Dette vil kunne forstyrre skarvens muligheder for prædation og samtidig sikre et mere jævnt fiskeri, som vurderes også at være bedre for fx laksebestanden. En sådan tilgang kan indgå som forvaltningsredskab og sandsynligvis fungere som en bredere beskyttelse langs vandløb end som foreslået i planudkastet at sejle med motoriseret båd.

MST bemærkninger

Med henvisning til punkt 1; for så vidt angår prioriterede fiskearter henvises til svar til Dansk laksefond punkt 2 og 15. Herudover henvises til svar til Ringkøbing-Skjern Kommune punkt 1.

Med henvisning til punkt 2; Med hensyn til brug af motoriseret båd, skal dette først drøftes i skarvarbejdsgruppen. Der har været et ønske om regulering ved brug af motoriseret båd, netop fordi det ikke er alle områder, der er fremkommelige til fods langs vandløb og søer. Med hensyn til at tillade fiskeri en måned tidligere, er dette et område som hører under fiskeristyrelsens ressort, og som ligger uden for rammerne af forvaltningsplan for skarv.

Høringssvaret giver ud over punkt 1 ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.

Danmarks Sportsfiskerforbund for Randers og Horsens Fjord vandoplande kommer med en række forslag:

1. At skarvbestanden generelt reguleres til et niveau, der begunstiger de pressede, sårbare ferskvandsfiskebestande samt opretholder en bæredygtig skarvbestand i henhold til EUs regler.
2. At der fortsat er nem adgang til at opnå reguleringstilladelse fra 1. august til udgangen af marts helst for samlede områder, så bureaukratiet ikke bliver belastende.
3. At der etableres et samarbejde mellem jagt- og lystfiskerforeninger både nationalt og lokalt, således at der kan ske en målrettet regulering ved vandløbene, ikke mindst i perioder hvor kystvandene er isbelagte.
4. At offentlige myndigheder går ind i reguleringsarbejdet i højere grad, så det ikke blot er op til lokale, frivillige at løfte den opgave, ikke mindst i perioder, hvor kystvandene er frosset til.

MST bemærkninger

Med henvisning til punkt 1; for så vidt angår bemærkninger om øget regulering af skarv, henvises til svar til Dansk laksefond punkt 12, 13 og 14.

Med henvisning til punkt 2; Det vil fortsat være muligt at opnå tilladelse til regulering i perioden 1/8-31/3. Da afrapporteringen til EU følger kalenderåret, vil der dog fortsat være behov for at søge om tilladelse i to omgange hhv. 1/8-31/12 og 1/1-31/3

Med henvisning til punkt 3; MST vil tilføje muligheden for på frivillig basis at etablere et samarbejde mellem jagt- og lystfiskerforeninger med henblik på en koordineret og effektiv regulering i planen.

Herudover giver høringssvaret ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.

Grindsted Sportsfiskerforenings holdning er, at hvis det danske samfund ønsker at sikre biodiversiteten i vores vandløb, kan det ikke passe, at dette sker gennem indsats af frivillige. Vi frygter, at falder denne frivillighed til jorden, så får skarverne totalt frit spil langs vores vandløb i vintermånederne. 2-3 på hinanden følgende vintre med længerevarende perioder med kulde, der får skarver til at søge føde i vandløbene, vil betyde udryddelse af stalling i Danmark.

Hvis stallingen skal bevares i Danmark, skal vi forhindre skarven i overhovedet at fouragere i vores vandløb. Dette ser vi som en samfundsopgave, der ikke kan løses ved frivilliges indsats, men vi assisterer gerne. Det er vigtigt, at samfundet går forrest og viser vejen, hvis motivationen og lysten for arbejdet for god natur og stor biodiversitet skal bibeholdes. Hvis samfundet ønsker biodiversitet og udbytte af investeringerne i forbedret vandkvalitet, så er mulighederne i Forvaltningsplanen for skarv slet ikke tilstrækkelige. Der skal nytænkning til, så der er plads til både fugle og fisk i Danmark.

MST bemærkninger

Der henvises til svar til Dansk laksefond punkt 12, 13 og 14.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.

Limfjordens Fritidsfiskere mener ikke at staten har overholdt de løfter, Limfjordens Fritidsfiskere er blevet givet og opfordrer til en kraftig regulering af skarv i Limfjorden.

MST bemærkninger

For så vidt angår bemærkninger om øget regulering af skarv, henvises til svar til Dansk laksefond punkt 12, 13 og 14.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.

Projekt Stalling, der består af en række lystfiskerforeninger har i maj 2020 drøftet, om det ville give mening at lave en lokal indsats med patruljering og bortskræmning af skarv på delstrækninger. Fire foreninger besluttede at lave et samarbejde – kaldet **Projekt Stalling** - mhp. at få frivillige til at patruljere delstrækninger på jævnlig, overvejende daglig basis, fra efteråret til ind i foråret, dvs. den periode hvor skarv prædation erfaringsmæssigt udgør den største belastning på vandløbene.

De deltagende foreninger er af den opfattelse, at når dedikeret bortskræmning ved en overvåget vandløbsstrækning tilsyneladende ikke har kunnet forhindre en stor skarv prædation, så varsler det ilde for de tusindvis af kilometer å-strækninger, hvor der ikke sker en sådan lokal (og i øvrigt meget tidskrævende) indsats.

Projektets foreløbige erfaringer peger derfor på behovet for en mere restriktiv praksis i forhold til at reducere de negative gener af skarv prædation på sårbare fiskebestande.

MST bemærkninger

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen. MST hører meget gerne om de videre erfaringer med projektet.

VisitDenmark har læst udkast til skarvforvaltningsplanen, hvor det står nævnt, at der er visse rekreative muligheder i kraft af, at nogle danske og internationale turister gerne vil opleve et rigt fugleliv. Rapporten burde dog for fuldstændighedens skyld også have nævnt de rekreative udfordringer - også i lyset af at der er langt færre turister, der ønsker at opleve skarv i naturen, end dem der ønsker at lystfiske.

VisitDenmark vil derfor opfordre til, at I med skarvforvaltningen udover at sikre en gunstig situation for skarv også har et klart mål om at sikre (sårbare) fiskebestande.

MST bemærkninger

MST vil implementere et afsnit om lystfiskeriet som turistattraktion. Herudover giver høringssvaret ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.

Fjordvenner kommer med følgende forslag:

De næste fem år skal alle skarvens æg olieres tre gange under æglægningen. Det er mere humant end bortskydning af skarven.

Derudover skal samtlige nye kolonier fjernes.

MST bemærkninger

For så vidt angår bemærkninger om øget regulering af skarv samt bestandsregulering, henvises til svar til Dansk laksefond punkt 6 samt punkt 12, 13 og 14.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.

Langå Sportsfiskerforening vil og kan tilslutte sig de nye initiativer i forvaltningsplanen for skarv.

MST bemærkninger

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.

Aalborg Sportsfiskerklub, Salar-Nibe Sportsfisker og Aulum-Haderup

Sportsfiskerforening henviser til en rapport fra DTU Aqua samt til konkrete redskaber i den svenske skarv forvaltning.

Klubberne tilføjer, at det vil være en mulighed at tilføje skarv til "Bekendtgørelse om vildtskader" §8 stk2 hvor der står følgende: "Fugle og pattedyr på bilag 1 til den til enhver tid gældende kommissionsforordning (EU) 2016/1141 af 13. juli 2016 om vedtagelse af en liste over invasive ikke hjemmehørende arter, som er problematiske på EU-plan, i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1143/2014, herunder blandt andet nilgås, bisamrotte, amerikansk skarvand, muntjak, vaskebjørn, mårhund og sumpbæver."

MST's bemærkninger

MST gør opmærksom på, at skarv ikke er en invasiv ikke-hjemmehørende art, og ikke omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1143/2014. Derved er det ikke muligt at indsætte skarv i § 8. Stk. 2. i bekendtgørelsen om vildtskader.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen for skarv.

Jørgen Sønderkær, Læsø nævner, at det ikke er i orden at udkastet til kommende skarvforvaltningsplan er sendt i høring inden der var enighed i skarvforvaltningsgruppen om udkastet. Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri, Danmarks Fiskeriforening, Dansk Amatørfiskeriforening / Dansk Fritidsfiskerforbund bakker ikke op om udkastet.

1. Det er beklageligt at en bæredygtig / levedygtig skarvbestand ikke defineres, dermed kan der rettes til og fra efter hvad forskere mm. finder formålstjenligt.
2. Der er nu og fremadrettet rig mulighed for dem som vil opleve skarven på havne og i vildtreservater mm. Her opholder der sig ofte et stort antal skarver der både raster og fisker uden at blive forstyrret.
3. Her på Læsø er der massive problemer med skarv der ødelægger vore fiskeredskaber og fangst hele året.
4. Der bør i ny skarvforvaltningsplan også gives mulighed for regulering ved garn, da vi ofte også oplever problemer med skarv ved disse redskaber. Mange afværgeforanstaltninger ved vore ruser og garn er forsøgt, dog uden at løse problemet. Vi har konstateret at en vedholdende beskyddning gennem længere tid når vejret tillader det er eneste effektive metode til at holde skarven borte fra vore redskaber og fangst.

MST bemærkninger

Med henvisning til punkt 1; for så vidt angår bemærkninger om definitionen af levedygtig bestand, henvises til svar til Dansk laksefond punkt 12, 13 og 14 herunder, at ordlyden i planen ændres så det fremgår, at skarv skal være i gunstig bevaringsstatus.

Med henvisning til punkt 4; for så vidt angår regulering ved garn henvises til svar til Danmarks Sportsfiskerforbund punkt 10.

Herudover giver høringssvaret ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.

Læsø Fritidsfiskerforening mener at det er beklageligt at Miljøstyrelsen har valgt at sende udkastet i høring når der ikke er enighed i skarvforvaltningsgruppen hvor vores hovedforbund er repræsenteret. Nuværende plan kunne være forlænget med et år og arbejdet i skarvforvaltningsgruppen hvad angår kommende plan kunne være gjort færdigt på en ordentlig måde.

Læsø Fritidsfiskerforening har en række bemærkninger til forvaltningsplanen for skarv:

1. Alle nuværende reguleringsmuligheder både i kolonier, særlige opvækstområder for fladfisk og ved fiskeredskaber bibeholdes som minimum.
2. Vi har dog ønske om at få tilføjet garn som et af de redskaber hvortil der kan søges reguleringstilladelse.
3. Det er ligeledes et ønske at vi kan bruge motordrevet fartøj under reguleringen i Det Store Lavvandede Opvækstområde For Fladfisk Syd For Læsø

MST bemærkninger

Med henvisning til punkt 2; for så vidt angår regulering ved garn henvises til svar til Danmarks Sportsfiskerforbund punkt 10.

Med henvisning til punkt 3; for så vidt angår motordrævet fartøj henvises til svar til Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri, Danmarks Fritidsfiskerforbund og Danmarks Fiskeriforening punkt 8 og 9.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.

Dansk Fritidsfiskerforbund er enige i to af de overordnede formål: ”at opretholde en levedygtig bestand af skarv i Danmark og at minimere skadesomfang på fangster i bundgarn og ruser ved at reducere skarvens prædation ved disse.”

1. Skarven skal ses som en selvstændig trussel mod den kystnære fauna og livet i de ferske vande, andre faktorer spiller ikke en rolle. Dansk Fritidsfiskerforbund er uenig i, at der mangler rådgivning og information og at dette kan afhjælpe problemerne med skarv. Dansk Fritidsfiskerforbund mener at skarvens bestandsstørrelse har nået et niveau, der gør beskyttelsen af skarven forældet, og at en fortsat streng beskyttelse ikke er i tråd med en nutidig økosystembaseret forvaltning. Det skal prioriteres internationalt, at skarven bliver flyttet til fuglebeskyttelsesdirektivets bilag II, så der kan komme jagttid på skarv.
2. Dansk Fritidsfiskerforbund er uenige i, at det ikke skal være et mål i planen at reducere skarvbestanden. Der skal fastsættes et mål for, hvad en levedygtig bestand er, da man ikke kan forvalte ud fra en størrelse, som ikke er defineret. Der skal også laves en opgørelse over antal af trækkende skarver.
3. Der er et behov for at inkludere væsentlige og effektive tiltag i de marine områder. Planen bør fordre og understøtte undersøgelser og forskning på skarvens fouragering på blandt andet torsk. Dansk Fritidsfiskerforbund anerkender at der er sket væsentlige forbedringer i reguleringsmulighederne i bilag 2, dog bør garnfiskeri inkluderes. Dansk Fritidsfiskerforbund er uenige i, at planen ikke skal revideres efter hvert 5. år.
4. Sammenfattende finder Dansk Fritidsfiskerforbund som sagt ikke, at det foreliggende udkast udgør en forvaltningsplan, idet der savnes konkrete mål og effektive virkemidler.
5. Dansk Fritidsfiskerforbund foreslår derfor, at udkastet trækkes tilbage og at Skarvgruppen får til opgave at udarbejde en egentlig forvaltningsplan. Eventuelt bør Skarvgruppens sammensætning ændres, således at der lægges mere vægt på at løse de dokumenterede konflikter og mindre vægt på et forældet beskyttelsesbehov.

MST bemærkninger

Med henvisning til punkt 1; for så vidt angår skarven som en selvstændig trussel henvises til svar til Dansk Amatørfiskerforening punkt 2.

Med henvisning til punkt 2; for så vidt angår en definition på en levedygtig bestand samt en øget regulering, henvises til svar til Dansk Laksefond punkt 6 samt punkt 12, 13 og 14. Derudover for så vidt angår mulighed for jagttid, henvises til svar til Dansk Land- og Strandjagt punkt 2.

Med henvisning til punkt 3; for så vidt angår forskning henvises til svar til Dansk Laksefond punkt 8, 16 og 17.

Med henvisning til punkt 5; Forvaltningsplanen udarbejdes i dialog med skarvarbejdsgruppen, der består af Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Dansk Fritidsfiskerforbund, Dansk Ornitologisk Forening, Dyrenes

Beskyttelse, Forening for Skånsom Kystfiskeri, DCE Aarhus Universitet, DTU Aqua Miljø- og Fødevarerministeriet, Miljøstyrelsen, Naturstyrelsen og Fiskeripolitiskkontor. Det er MST's vurdering, at der er en balanceret repræsentation i skarvarbejdsgruppen.

Herning Kommune har lavet en række bemærkninger til forvaltningsplanen for skarv:

1. Miljøministeriet opfordres til at forholde sig til prædation fra skarver for et bredere spektrum af fiskearter, samt vurdere i hvilke områder prædation allerede i dag udgør en trussel for bevaring af forskellige arter af ferskvandsfisk.
2. Miljøministeriet opfordres til at gennemføre foranstaltninger, der sikrer en reduktion af skarverns prædation i områder med særligt sårbare fiskebestande, som det er beskrevet i forvaltningsplanen. Såfremt Naturstyrelsen ikke har mulighed for at efterleve forvaltningsplanens bestemmelser, så burde en konkret praksis være at regulere andre steder hvor regulering nemt kan finde sted, inden for samme område, således at det samlede prædationstryk ikke stiger.
3. Miljøministeriet opfordres til at sikre øget ekspertise, og opmærksomhed, på fisk generelt således at ministeriet fagligt kan øge naturforståelsen uden negligering af hensyn til fisk og fiskebestande.

Specifikke bemærkninger:

- Side 10:
4. Understøtte en koordineret indsats gennem formidling og information. Miljøministeriet opfordres til at uddybe hvilken indsats, der tales om.
- Side 11:
5. At minimere skarvens prædation på den truede europæiske ål til et niveau hvor en øget rekruttering af glasål vil give anledning til en øget udvandring af blankål. Miljøministeriet opfordres til at punktet burde rykkes op øverst, samt redegøre for hvilke konkrete indsatser der gøres for at opnå dette mål.
- Side 11:
6. Men selvom skarven er en naturlig del af økosystemet, kan fiskebestande være presset af en række andre miljøfaktorer, der samlet set gør, at skarvens fouragering bliver en ekstra presfaktor, der kan have negative konsekvenser for lokale fiskebestande, eller medvirke til, at det er vanskeligt for fiskebestandene at reetablere sig, også selvom der er sket miljømæssige forbedringer. Miljøministeriet gøres opmærksom på at der er dokumentation for at skarven også har store negative konsekvenser for ellers stærke og sunde fiskebestande, f.eks. i åer, hvor der er sket miljømæssige forbedringer (vandløbsrestaurering) eller hvor de fysiske forhold i forvejen er gode.
- Side 19:
7. Det er op til de lokale foreninger eller sammenslutninger at finde frivillige til at deltage i en koordineret indsats og udføre bortskræmning og regulering. Miljøministeriet opfordres til at der udvises ansvar for håndtering af skarvprædationens effekt på sårbare fiskebestande, således at det er Naturstyrelsen der er ansvarlig for regulering af skarv til beskyttelse af sårbare fiskebestande eller fiskearter, så indsatsen ikke hovedsagligt afhænger af frivillige kræfter.

MST bemærkninger

Med henvisning til punkt 1; for så vidt angår udpegede fiskearter henvises til svaret til Dansk laksefond punkt 2 og 15, samt svar til Ringkøbing-Skjern Kommune punkt 1.

Med henvisning til punkt 2; MST afventer den videnskabelige rapport fra projektet: Skarv-laks i Skjern Å: Omfang af prædation og forsøg med bortskræmning og regulering, som forventes udgivet i 2021.

Med henvisning til punkt 3; for så vidt angår faglig input henvises til svar til Ringkøbing-Skjern Kommune punkt 4.

Med henvisning til punkt 4; for så vidt angår rådgivning og information henvises til svar til Ringkøbing-Skjern Kommune punkt 5.

Med henvisning til punkt 5; for så vidt angår ål henvises til svar til Ringkøbing-Skjern Kommune punkt 6.

Med henvisning til punkt 6; for så vidt angår miljømæssige forhold og fysiske forbedringer henvises til svar til Dansk Amatørfiskerforening punkt 2.

Bo Halle, ved Gudenåen mener ikke, at den nuværende regulering løser problemet med de nedadgående bestande af bækrørd og stalling. Han foreslår, at der i en forsøgsperiode på 2 år tillades følgende i hele Gudenå systemet:

- Regulering langs hele åen i en zone på 2 km på hver side, på alle søer i systemet og tillæggende 2 km omkreds samt ved udløbet og en radius på 2 km herom.
Efter 1. år laves interim analyse hvor påvirkning på den nationale skarvbestand samt påvirkningen på ørred og stalling bestandene opgøres.
Ud fra dette kan der ved behov justeres i det kommende år.
Efter 2 år gøres resultaterne endnu en gang op.

Herefter kan det på et oplyst og evidensbaseret grundlag besluttes om fremgangsmåden er brugbar og kan indføres i alle stalling-bærende vandløbssystemer eller ej.

MST bemærkninger

MST afventer den videnskabelige rapport fra projektet: Skarv-laks i Skjern Å: Omfang af prædation og forsøg med bortskræmning og regulering, som forventes udgivet i 2021, og vil herefter tage forslaget i betragtning. Herudover henvises til svar til Dansk Fritidsfiskerforbund, Danmarks Fiskeriforening og Foreningen for skånsomt Kystfiskeri punkt 5 vedrørende vidensbehov.

Høringsvaret giver ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.

Havørred Fyn ønsker en bestand af fynske skarver. Havørred Fyn er fuldt ud klar over og respekterer det ansvar Danmark har i forhold til at sikre bestanden og dens levesteder. Skarvbestanden i Danmark er siden 2. verdenskrig vokset, primært på grund af fravær af naturlige fjender – primært havørn. Derfor mener Havørred Fyn, at denne uligevægtige og unaturlige store skarvbestand bør reguleres til et bæredygtigt og naturligt niveau.

Derfor savner Havørred Fyn mere målbare indsatser i den nye forvaltningsplan for hvor mange skarv fiskevandene kan bære, og dermed også en plan for, hvordan det sikres, at der fremadrettet vil være plads både til fisk og skarv.

1. Helt konkret mener Havørred Fyn, at der på nationalt plan bør tages stilling til, hvor mange skarv de danske fiskebestande kan bære, og fastlægge hvor man ønsker skarven har

ynglepladser.

2. Det bør forhindres at der etableres ynglepladser uden for de fastlagte.
3. I forbindelse med beskyttelse af havørredens smolt under udtrækket af åerne bør styrelsen overveje jagttid i vandløbs udmunding i perioden, hvor hovedparten af smoltene samles der. Det kunne for eksempel være i april.
4. I særlige tilfælde, for eksempel, hvor skarven truer ørredbestande i konkrete vandløb skal det være muligt, at begrænse antallet af skarv ved fældning af redetræer og ved at smøre skarvens æg, således at ynglesuccesen reduceres.
5. I vintermånederne trækker skarv fra nabolandene til Danmark. Undersøgelser viser, at skarven kan være overordentlig hård ved fiskebestande i de danske vandløb. Specielt i vintermånederne og i særdeleshed i perioder med isdække, hvor der er knapt så meget føde på kysterne, søger skarverne op i åerne. Den hårde prædation som følge heraf mener Havørred Fyn ikke, forvaltningsplanen tager hånd om. Det er i Havørred Fyns optik meget afgørende for at sikre levedygtige bestande. Derfor mener Havørred Fyn at styrelsen bør koordinere forvaltningsplanen med de lande, hvor de trækkende vinterfugle kommer fra.
6. Endelig mener Havørred Fyn, at det ikke udelukkende skal være frivillige kræfter der ansøger og regulerer skarvbestandene. Det bør derimod være et nationalt anliggende (NST/MST), at fastsætte et mål for antallet af skarv i Danmark, samt efterfølgende tage hånd om den regulering, der måtte ønskes eller ikke ønskes.

MST bemærkninger

Med henvisning til punkt 1, 2 og 3; for så vidt angår øget regulering af skarv, herunder reduktion i bestandsstørrelsen henvises til svar til Dansk Laksefond punkt 6 samt punkt 12, 13 og 14.

Med henvisning til punkt 3; for så vidt angår jagttid på skarv henvises til svar til Dansk Land- og Strandjagt punkt 2.

Med henvisning til punkt 5; I efteråret 2020 er der indgået et samarbejde mellem de nordiske landes forvaltende myndigheder omkring den nordeuropæiske skarvbestand, som den danske bestand er en del af. Der har tidligere – og er stadig – et samarbejde mellem forskerne i de nordiske lande omkring vidensdeling. Samarbejdet mellem myndighederne er indgået med det formål, at dele viden og erfaringer landene imellem.

Høringsvaret giver ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.

Vilholtklubben af 1960 nævner at vandet i den øvre del af Gudenåen er af meget høj økologisk kvalitet, hvor der er mange insekter og hvor stalling og laksefisk kan producere uanede mængder yngel.

Tidligere var der en meget stor bestand af især stalling, der nu er totalfredet. I dag er bestanden meget lille og dermed uhyre sårbar. DTU-AQUA har dokumenteret at især skarv er den altafgørende årsag til nedgangen i stallingbestanden.

Vilholtklubben af 1960 har følgende konkrete bemærkning:

- Reducere skarvens prædation på sårbare fiskebestande i ferskvand i udvalgte områder såsom

vandløb med snæbel og stalling.
ændres til

- Minimere skarvens prædation på sårbare fiskebestande i ferskvand i udvalgte områder såsom vandløb med snæbel og stalling.

MST bemærkninger

MST vurderer, at en reduktion af skarvens prædation er et mere målbart mål end at minimere prædationen, hvorfor formuleringen fastholdes.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.

Sammenslutningen ved Storå kommer med en række generelle bemærkninger til forvaltningsplan for skarv:

1. En forvaltningsplan bør have et velbegrundet udgangspunkt og beskrive hvor stort et antal prædatorer - her skarv, man vil acceptere både af yngle- og vinterbestand – specielt da både skarv og mange af skarvens byttedyr er truede – nogle af byttedyrene endda i høj grad (ål, laks, ørred og ikke mindst snæbel.
2. Vi noterer os, at der afs. 2.5 oplyses, at skarv fra vore nabolande nu trækker op i åer og søer. Det må indikere, at fødegrundlaget er utilstrækkeligt ved kysten. Vandløb og søer bør dog ikke skulle belastes af dette.
3. I forslaget til forvaltningsplanen anføres, at prædation fra relativt få skarv kan have store konsekvenser for en fiskebestand i ferskvand. Et forhold, der er dokumenteret flere gange.
4. Vi har med tilfredshed noteret, at der nu er etableret et samarbejde landene imellem. Der bør arbejdes hen imod, at der kan ske yderligere reguleringer i vore nabolande, der angiveligt også er hårdt pressede af det store antal skarv, hvilket smitter af i Danmark.
5. Det undrer, at man i afs. 2.2 ikke medtager prædation i ferskvand i omtalen af fødegrundlaget for skarv. Der anføres flere steder, at der kan være lokale problemer med antallet af skarv. Vi interesserer os mest for vandløb. Der observeres fouragerende skarv langt op i vandløbene, og vore fiskebestande er truede i varierende grad. Skarvprædationen er betydelig og påvirker bestandene stærkt negativt i store dele af området, hvorfor vendingen ”lokal” er misvisende.
6. Afs. 4.2.2 omtaler skarv som en ekstra presfaktor i vandløb. Erfaringen taler for, at det er hovedfaktoren. Forvaltningsplanen bør indeholde en beskrivelse af, hvor ynglekolonier og rasteplasser kan tolereres. Der bør være en o-tolerance i en afstand (eks. 35 -50 km.) til habitatet for truede fiskearter. Det skal gælde både yngle- og gæstebestanden. Der bør ligeledes fastlægges et begrundet antal skarv for disse områder.
7. Erfaringerne viser, at såfremt disse forhold ikke er ordentligt beskrevet, ender det altid med, at livet under vand bliver taberen!
8. Materialet indeholder en meget fin gennemgang af reguleringsmuligheder, ligesom man anfører en række fiskearter, der er prioriteret særlig højt i forhold til beskyttelse. Det drejer sig om laks, ørred, stalling, snæbel og ål. Man nævner også, at skarven kan være et problem for opfyldelse af Vandrammedirektivet.
9. Forvaltningsplanen bør klart beskrive, at det offentlige har en forpligtigelse til at sikre både skarv og de truede fiskearter, ligesom det bør være klart, at det er en opgave, som det offentlige har hele året. Forvaltningsplanen bør beskrive, hvordan opgaven løses. Forvaltningsplanen bør beskrive, hvordan opgaven ses løst. Danmark har tiltrådt direktiver, der skal sikre visse minimumskrav. Det må derfor også være en samfundsopgave at sikre, at de opfyldes.

MST bemærkninger

Med henvisning til punkt 1, 2, 3 og 6; For så vidt angår øget regulering af skarv, herunder reduktion af bestandsstørrelse, henvises til svar til Dansk Laksefond punkt 6 samt punkt 12, 13 og 14.

Med henvisning til punkt 4; for så vidt angår samarbejde mellem de nordiske lande, henvises til svar til Havørred Fyn punkt 5.

Med henvisning til punkt 5; følgende nævnes i bilag 3. ”Fødesøgning i flok ses både i fjorde, søer, åer og på havet. Da driver skarverne fiskene op til overfladen og i nogle tilfælde ind mod lavt vand. Når fiskene er jaget rundt, bliver de udmattede og nemmere at tage for skarverne. Ved denne fødesøgning i flokke kan skarverne udnytte en større del af fiskene i en sø eller et kystområde”, samt ”Skarver er dygtige til at lokalisere de områder, hvor der er mange fisk, og hvor de forholdsvis let kan fanges. Derfor kan man også sommetider se mange skarver søge føde inden for et mindre område som fx en åmunding eller en afgrænset åstrækning”.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i forvaltningsplanen.